

De Jeugdwet, vijf jaar later

Een korte terugblik

in 2015 trad de Jeugdwet in werking en werd de jeugdzorg (de verzamelnaam voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) gedecentraliseerd naar gemeentelijk niveau. Het idee hierachter was om kinderen en ouders dichter bij huis, sneller en accurater hulp te kunnen bieden, meer maatwerk te leveren en continuïteit te kunnen garanderen.

5 jaar later

Nu, vijf jaar later, blijkt niets minder het geval. In het recent uitgebrachte rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' concluderen de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid dat de wijze waarop jeugdbescherming nu wordt uitgevoerd niet acceptabel is. Kinderen die ernstig in hun ontwikkeling worden bedreigd krijgen niet de noodzakelijke zorg omdat deze niet beschikbaar is, er zijn lange wachttijden en kinderen met complexe problematiek worden niet geaccepteerd door zorgaanbieders omdat ze als 'te risicovol' worden bestempeld. Ouders schreeuwen om hulp maar worden niet gehoord, zorgaanbieders dreigen failliet te gaan en de politie ziet zich soms gedwongen tot de inzet van extreem drastische maatregelen om de veiligheid van een kind te kunnen waarborgen. Zo zag een jeugdagent in Zeeland zich recentelijk genoodzaakt een 13-jarig meisje met zware psychiatrische problematiek, ruim vier uur lang met handboeien vast te houden om te voorkomen dat zij zichzelf ernstig zou verwonden. Pas toen kon zij terecht op een crisislocatie die haar de benodigde zorg kon bieden.

Ook kinderrechtvaarders luiden de noodklok vanwege deze uiterst zorgwekkende en schrijnende situatie. Het komt tegenwoordig regelmatig voor dat een kindbeschermingsmaatregel niet kan worden uitgevoerd omdat de noodzakelijke hulp niet kan worden geboden. Met als gevolg dat bijvoorbeeld een verzoek tot ondertoezichtstelling wordt aangehouden of zelfs afgewezen omdat er geen jeugdzorgwerker beschikbaar is en niet duidelijk is op welke termijn dit wel het geval zal zijn. Of dat een machtiging uithuisplaatsing na vier maanden wordt beëindigd omdat er nog altijd geen jeugdzorgwerker aan de jongere is toegewezen. Kinderen verblijven noodgedwongen langer dan geïndiceerd in een gesloten setting van een jeugdzorginstelling omdat er geen plaats voor ze is in een groep met een minder strak regime en naar huis gaan (nog) geen optie is. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat het maatregelen betreft met een zeer ingrijpend karakter die pas door de kinderrechter worden opgelegd als er geen mogelijkheden voor hulpverlening in het vrijwillig kader meer zijn. En dat het gaat om kinderen die ernstig in hun ontwikkeling worden bedreigd en die dringend zorg en ondersteuning nodig hebben.

Het is inmiddels later dan vijf voor twaalf en ingrijpen door de overheid kan niet langer op zich laten wachten. In de politiek lijkt nu enige vorm van bewustwording te zijn ontstaan. Zo kan worden opgemaakt uit de aankondiging dat ten aanzien van een klein deel van de jeugdzorg de decentralisatie moet worden teruggedraaid. Een eerste stap in de goede richting, maar het verlies aan deskundigheid en de forse bezuinigingen die met de ingevoerde decentralisatie gepaard zijn gegaan worden hiermee niet gecompenseerd. Er staat nog veel te gebeuren alvorens de kwaliteit van de jeugdzorg in Nederland weer als acceptabel bestempeld kan worden en kwetsbare kinderen die ernstig in hun ontwikkeling worden bedreigd niet alleen tijdig maar ook de juiste hulp krijgen.